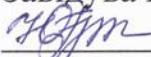

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Економічний факультет

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
Завідувач кафедри менеджменту

д-р екон. наук, професор Ю. С. Гринчук
« 13 » *серпня* 2024 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

ЛІДЕРСТВО В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

(за матеріалами Державного підприємства
«Житомирський лікєро-горілчаний завод»)

Виконав: *Кравчук Руслан Максимович*

Керівник: к. е. н., доцент Однорог М. А.

Рецензент: д. е. н., професор Сокольська Т. В.

Я, **Кравчук Руслан Максимович**, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Затверджую
Гарант ОПП «Менеджмент»
Коваль доцент Н. В. Коваль
«20» квітня 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра
Кравчуку Руслану Максимовичу

Тема: Лідерство у системі управління підприємством (за матеріалами Державного підприємства «Житомирський лікєро-горілочний завод»)

Перелік питань, що розробляються в роботі: розкрити теоретико-методологічні засади дослідження лідерства в системі управлінської діяльності на підприємстві; провести аналіз рівня лідерства на підприємстві ДП «Житомирський ЛГЗ»; провести аналіз рівня лідерства на підприємстві ДП «Житомирський ЛГЗ»; визначити шляхи посилення ролі лідерства в системі управління на підприємстві ДП «Житомирський ЛГЗ».

Вихідні дані: законодавчі та нормативно-правові акти, публікації у періодичних виданнях, праці вітчизняних й зарубіжних вчених та фахівців з проблеми дослідження, а також інформаційні ресурси мережі Internet.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	<u>квітень-травень 2023</u>	<u>виконано</u>
Теоретико-методична частина	<u>вересень-грудень 2023</u>	<u>виконано</u>
Аналітична частина	<u>січень-лютий 2024</u>	<u>виконано</u>
Рекомендаційна частина	<u>березень-квітень 2024</u>	<u>виконано</u>
Оформлення роботи	<u>травень 2024</u>	<u>виконано</u>
Перевірка на плагіат	<u>травень 2024</u>	<u>виконано</u>
Подання на рецензування	<u>травень 2024</u>	<u>виконано</u>
Попередній розгляд на кафедрі	<u>травень 2024</u>	<u>виконано</u>

Керівник кваліфікаційної роботи Однорог доцент Однорог М.А.
(підпис)

Здобувач Кр Р. М. Кравчук
(підпис)

Дата отримання завдання «20» квітня 2024р.

АНОТАЦІЯ
Кравчук Р. М.
ЛІДЕРСТВО У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
(за матеріалами Державного підприємства «Житомирський лікеро-горілчаний завод»)

В результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що у сучасних умовах дослідження з феномену лідерства зберігають свою актуальність. На жаль, в Україні до проблеми лідерства приділялося не так багато часу, здебільшого наші вчені орієнтуються у своїх дослідженнях на зарубіжну літературу. Сучасне розуміння лідерства є результатом тривалої наукової еволюції і передбачає взаємозв'язок, а також інтеграцію методів і способів лідерства. Тому в останні роки лідерство – провідна проблематика в теорії та практиці менеджменту.

Поняття лідерства в сучасній науці розглядається в різних контекстах, а його визначення зводиться до того, що влада є технікою правильного використання персоналу. Лідерство ґрунтується на саморозвитку особистості, на самопізнанні, самовизначенні, самоуправлінні, самовдосконаленні, руйнуванні стереотипів свідомості, самоконтролі і, як наслідок, самореалізації в обраній сфері. Така робота над собою дозволяє розкрити весь свій творчий потенціал і максимально використати свої можливості та здібності.

«Лідер» у перекладі з англійської означає лідер, який керує іншими людьми; особа, яка може впливати на інших з метою інтеграції спільної діяльності, спрямованої на задоволення інтересів громади щонайменше два значення: 1) індивідуальний – той, що має найяскравіші риси, що роблять його діяльність найбільш продуктивною; 2) особа, спільнота якої визнає за ним право приймати найважливіші з точки зору колективних інтересів рішення. Він здатний об'єднати людей для досягнення групових цілей. Лідери керують різноманітними людськими спільнотами, від невеликих груп до суспільств на державному рівні.

Після проведеного анкетування можна зробити висновок, що керівники у персоналу користуються помірним авторитетом, досить ефективно виконують свої обов'язки, але на низькому рівні залишається підтримка зворотного зв'язку з підлеглими, що потребує додаткової уваги та удосконалення. Тобто керівництво має зосередитись на створенні атмосфери довіри, відкритості та взаємодопомоги у колективі. У своїй керівній діяльності керівники приймають рішення у більшості випадків самостійно, що свідчить про високу ступінь відповідальності менеджерів Державне підприємство «Житомирський лікеро-горілчаний завод». Але даний підхід заважає розвитку творчого підходу під час прийняття управлінських рішень.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 43 сторінки комп'ютерного тексту, 17 таблиць, 1 рисунок, список використаних джерел із 42 найменувань, 3 додатки.

Ключові слова: лідерство, лідер, система управління, підприємство, персонал.

ANNOTATION

Kravchuk R. M.

LEADERSHIP IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM

(based on the materials of the State Enterprise «Zhytomyr Liquor and Vodka Plant»)

As a result of the conducted research, it can be concluded that in modern conditions research on the phenomenon of leadership retains its relevance. Unfortunately, not much time has been devoted to the problem of leadership in Ukraine, mostly our scientists focus their research on foreign literature. The modern understanding of leadership is the result of long-term scientific evolution and involves the relationship, as well as the integration of methods and methods of leadership. Therefore, in recent years, leadership is a leading issue in the theory and practice of management.

The concept of leadership in modern science is considered in different contexts, and its definition boils down to the fact that power is a technique for the correct use of personnel. Leadership is based on self-development of the individual, on self-knowledge, self-determination, self-management, self-improvement, destruction of stereotypes of consciousness, self-control and, as a result, self-realization in the chosen field. Such work on yourself allows you to reveal all your creative potential and make the most of your opportunities and abilities.

«Leader» translated from English means a leader who leads other people; a person who can influence others in order to integrate joint activities aimed at satisfying the interests of the community has at least two meanings: 1) individual - the one who has the most striking features that make his activity the most productive; 2) a person whose community recognizes the right to make the most important decisions from the point of view of collective interests. He is able to unite people to achieve group goals. Leaders govern a variety of human communities, from small groups to state-level societies.

After the survey, it can be concluded that managers in the staff enjoy moderate authority, perform their duties quite effectively, but feedback support with subordinates remains at a low level, which requires additional attention and improvement. That is, management should focus on creating an atmosphere of trust, openness and mutual assistance in the team. In their managerial activities, managers make decisions independently in most cases, which indicates a high degree of responsibility of the managers of the Zhytomyr Distillery State Enterprise. But this approach prevents the development of a creative approach when making managerial decisions.

The bachelor's qualification work contains 43 pages of computer text, 17 tables, 1 figures, a list of used sources of 42 items, 3 appendices.

Key words: leadership, leader, management system, enterprise, personnel.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІДЕРСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	5
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ РІВНЯ ЛІДЕРСТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ ДП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЛГЗ».....	15
2.1. Господарсько-економічна характеристика ДП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЛГЗ».....	15
2.2. Аналіз управління персоналом ДП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЛГЗ».....	21
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПОСИЛЕННЯ РОЛІ ЛІДЕРСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ДП «ЖИТОМИРСЬКИЙ ЛГЗ».....	29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	40

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В. Стратегічне управління організаційною культурою підприємств при розвитку та адаптації до змін. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки. 2019. № 6 (141). С. 84–95.
2. Балдинюк А. Г. Стратегія управління змінами в організації. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 10. С. 155–158.
3. Юрик Н.Є. Історія менеджменту: Курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 114 с.
4. Вишнеvsька К. В. Особливості оцінювання адаптації за постіндустріальних умов діяльності підприємства. Стратегія економічного розвитку України. 2018. № 42 С. 58–70.
5. Воронкова К. Управління стратегічними змінами щодо інноваційного розвитку підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2009. № 6. Т. 3. 256 с.
6. Якушко Н.О. Теорії лідерства: Генеза та сучасна інтерпретація. Право та держава. 2016. №4 (25). С. 130–135.
7. Лапенко Т. Г. Лідерські якості керівника URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11665/1/%D0%9B%D1%96%D0%B4%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%20%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BA%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
8. Лапенко Т. Г. Корпоративна культура безпеки Інноваційні аспекти системи безпеки праці, захисту інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. (м. Полтава, 25-26 березня 2021 р.). Полтава: ПДАА, 2021. С. 39–41.
9. Ковтун Н. С., Літовченко Б. В. Історія вчень менеджменту. Практикум: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 75 с.

10. Юрик Н. Є. Історія менеджменту: курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 114 с.
11. Лисенко О. А. Історія менеджменту: конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» денної та заочної форм навчання. К.: НУХТ, 2014. 60 с.
12. Гавкалова Н.Л. Інноваційна роль менеджменту персоналом в процесі формування стратегії підприємства. Проблеми науки. 2016. № 4. С. 16–23.
13. Білорус Т.В. Сутність кадрової стратегії підприємства та методологічні засади її формування. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 1. С. 185–190.
14. Євтушенко Н. О. (2020). Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичний аспект. Економічний простір. 2020. №156 С. 129–135. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-23>
15. Єфименко М. О., Ізюмцева Н. В. Роль лідерства в системі управління персоналом на підприємстві. Економіка та управління підприємствами. Вип. №24. 2018. С. 157–161.
16. Зінченко С. Управління персоналом як особливий вид управлінської діяльності. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2015. № 3. С. 156–162.
17. Кудря Я. В. Нові підходи до кадрової корпоративної політики в управлінні персоналом. Проблеми там науки. 2016. Т № 7. т С. 21–27.
18. Лич Г. В. Стратегія управління трудовими ресурсами підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 4. С. 53–57.
19. Лисак У. Управління персоналом у Сполучених Штатах Америки. Довідник кадровика. 2014. № 09 (99). С. 78–80.
20. Самоменеджмент : навчальний посібник. Леськів Г. З., Левків Г. Я., Бліхар М. М., Гобела В. В., Подра О. П., Коваль Г. В. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с.
21. Технології тайм-менеджменту в управлінській діяльності державних службовців: монографія / Л.Л. Приходченко, Н.В. Піроженко, М.П. Кернова, І.М Синчак; під заг. ред Л.Л. Приходченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2021. 180 с.

22. Матукова Г. І., Макаренко В. О. Тайм-менеджмент у системі управління персоналом: теорія та практика впровадження. Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». 2018. Т. 23. Вип. 6 (71). С. 58–63.
23. Кулініч І. О. Психологія управління: Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 292 с.
24. Калініченко Л. Л., Гаврилова А. О. Особливості впровадження тайм-менеджменту на підприємстві. Молодий вчений. 2017. № 4.4. С. 60–63.
25. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. за наук. ред. Л. М. Сергеевої. Івано-Франківськ. «Лілея-НВ». 2015. 296 с.
26. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава: ПУЕТ, 2018. 241 с.
27. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О. Г. Романовський, Т. В. Гура, А. Є. Книш, В. В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.
28. Рудська А. І. Психологічні особливості лідерства в умовах реалізації соціальних проєктів: автореф. канд. дис. за спец. 19.00.05 соціальна психологія. КНУ імені Тараса Шевченка. К., 2013.
29. Офіційний сайт Житомирського ЛГЗ. URL: <http://lgz.com.ua/ru/%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F/>
30. Янченко Н. В. Стратегічні аспекти адаптивного управління на підприємствах залізничного транспорту. Вісник Хмельницького національного університету. 2011. № 6. Т. 1. С. 44–47.
31. Пилипенко С. Стратегічне управління підприємством на засадах концепції сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2020. № 21). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/33>
32. Arefieva O., Polous O., Arefiev S., Tytykalo V., Kwilinski A. Managing sustainable development by human capital reproduction in the system of company's organizational behavior. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing. 2021. Vol. 628. No. 1. 325 p.

33. Гайдученко С. О. Організаційна культура : конспект лекцій для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 75 с.

34. Принципи формування та підтримки організаційної культури URL: https://studme.com.ua/1045032312734/menedzhment/printsiyu_formirovaniya_podd erzhaniya_organizatsionnoy_kultury.htm

35. Балабанова Л. В. Управління персоналом. URL: <http://b-ko.com/book75.html>.

36. Черчик Л. М. Управління розвитком персоналу: конспект лекцій для студентів спеціальності «Управління персоналом і економіка праці» денної форми навчання Луцьк: ЛНТУ, 2009. 162 с.

37. Хміль Ф. У. Управління персоналом: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академвидав, 2006. 488 с.

38. Крамаренко В. І., Холода Б. І. Управління персоналом фірми: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2003. 272 с.

39. Бербенець О. В. Управління персоналом (людськими ресурсами) як фактор збільшення капіталізації компанії. Економіка і держава. 2017. № 7. С. 31–33.

40. Нагара М. Б. Оцінка компетентності працівників як пріоритетний напрямок управління людськими ресурсами на засадах коучингу. Вісник НТУ «ХП». Х.: НТУ «ХП». 2010. Вип. 7. С. 143–149.

41. Методи прогнозування збуту URL: <https://studfile.net/preview/5199297/page:3/>

42. KROK Business School URL: <https://bs.krok.edu.ua/>